

*
MEGJELEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ár:

Egész évre 9 Kor — fill.
Fél évre 4 Kor 60 fill.
Negyedévre 2 Kor 40 fill.
Egyes szám 20 fill.

*

HONTI LAPOK

Szerkesztő és lapfajdonos:
HALÁSZ FERENC.*
Nyilttér petit sora
40 fillér

Hivatalos és magánhirdetések mérsékelt árszabás szerint.

*

~~~~~ Ipolyság, 1902. évi szeptember hó 4-én. ~~~~~

Az
idei termés és értékesíthetése.Irta:
Kondor József.

Hány ajakról hallatszik el naponként: „É mindennapi kenyérünket add meg nekünk... „hány millió ember várja, lesi fáradságának jutalmát és reményeinek beteljesülését a buza termésében. Buza nélkül nem lehetnénk el semmeddig, egy olyan földművelési államban pedig, mint Magyarország, a buza termésétől függ anyagi jólétünk, mert ha búzánk van, van pénzünk is. Legalább így kellene neki lennie! Ott a hol a gabonatőzsde a termés valódi termomoterje, ott ez így is van. A kisebb termés természetesen nagyobb árakat hoz létre, a nagyobb termés, ha mindjárt valamivel kisebb áron is kell el, ki egyenlíti egymást, de nem sülyed alá egy kizárólag spekulatív szerencsejátékká. Sajnos, nálunk a gabonatőzsde mai szabályai szerint ez jelenleg nem történhet meg. Mert bár a termés árát más külföldi viszonyok is szabályozzák, mégis alá van vetve a gabona áralakulása a spekulációnak, mely nagyon sokszor a termés eredményével homlokegyenest áll. Ha nagy tőkepénzesek, malmok és ringek összeállanak, képesek az árat lenyomni, illetve felszökktetni, mely esetben az árak nincsenek összefüggésben a termés eredményével. Hiszen nevetséges dolog az, hogy egy ember képes legyen eladni annyi búzát, amennyi három vármegyében sem terem, szállítani pedig egyáltalán nem lenne képes. Figyeljük csak meg, egész éven át, hogy mennyi gabonát adnak el a bpesti gabonatőzsdén? azt látjuk, hogy bizony többet, mint a mennyit a földtermeni képes. De mi állana elő akkor, ha a papiroson eladott búzát szállítani is kellene, az, hogy egy gyöngé termésnél az árak feltétlenül emelkednének, a jelen viszonyok között pedig, amikor nem effektív búzát kell szállítania az eladónak, figyelmen kívül marad a tényleges buza, hanem lefizeti a differenciát, így jön azután létre az az abszurd állapot, hogy nem a termés eredménye szabályozza az árakat.

Miképpen állunk az idén a gabona árakkal?

Ha figyelemmel kísérjük a lapok

ama rovatát, a mely a gabonatőzsdékről számol be, bátran elnevezhetjük ezt a „gazdák gyászrovatának“. Napról-napra száll a gabona ára és ezzel együtt az a reménye, hogy az állítólagos nagy termésből némi hasznot húzzon. Még az aratás előtt nagy ára volt a búzának, már aratás közben annyira leszállott, hogy igazán kétségbe ejtette a számító gazdát. De hát mivel volt indokolható ez az ár esés? Semmivel! Az aratás alatt még ha nagy termésnek is nézünk elejibe, az áraknak felnyire esni nem szabad, nem pedig azért, mivel a magas árak a készletet kizárják, addig tehát, míg új buza egyáltalán forgalomba alig jön vagy kevés, az árak esnie természetesen nem szabad. Az idén pedig a 9 forintos buza árak már az aratás alatt 6 forintra estek le.

De hát mi okozta ezt az óriási áresést? A gabonatőzsdén ezt az áresést a földművelésügyi minisztérium jelentései idézték elő, legalább a tőzsde mindig ezt hozta fel ürügyül. S tényleg a minisztérium jelentése először 42 millió mm.-ről, később 45 millió mm.-ről, később aztán meg 50 millió mm.-ről szólt. Eme hivatalos jelentések pedig napvilágot láttak még a cséplés előtt, összeállítva a gazdasági tudósítók jelentéseiből. Elég ideje volt tehát a tőzsdének, illetve a spekulációnak az árakat akkor lenyomni, míg mielőtt a tényleges eredményt az ország vagy akárki is tudta volna. Persze a cséplés nagyon sokakat, egész vidékeket kiábrándított a „horribilis“ termésből, de hát már késő volt, a gabona ára 6 forint körül forgott, sőt a mi piacunkon 5 forint 60 krajcárért is adtak el búzát. Hogy mit jelent ez, azt csak az tudja, aki ki tudja számítani 1 mm. buza előállítását. A mi viszonyaink között 1 mm. buza előállítását a gazdának 3 forintjába kerül! Ha már most azt az átlagot vesszük eredményül (Hontban), ami a minisztérium jelentésében van, a 6 mm.-át akkor egy hold búzával bevetett terület átlag körülbelül 18 forintot jövedelmezett tisztán. Ez pedig olyan eredmény, melynél ekszisztálni nem lehet. Ilyen árak mellett a gazdának el kell pusztulnia! Ez egy félház helyes gazdánál, ahol ami viszonyunk között 4-5 hold lehet csak búzával bevetve, még az adójára sem elég.

Érthetetlen tehát az esés. Hiszen mostan minden körülmény oda lehet, hogy a gabona ára jobb legyen. Amerikában, amely nagyon befolyásolja az európai árakat, rossz termés van, Ausztriában, a mely a mi piacunk lenne, szintén rossz a termés, mult évi készlet nincsen, mi okadatolja tehát ezt a nagy áresést. Ennek csakis két oka van, egyik az, hogy a tőzsde nagyon jól tudja, hogy a magyar gazdák legnagyobb része kénytelen eladni rögtön a gabonáját, a másik oka pedig az, hogy a minisztérium jelentése szerint Magyarországon óriási a termés.

Az első ok ellen jelenleg tenni nem lehet semmit. A gazdák tényleg kénytelenek eladni a termésüket, mihelyt készen vannak. Olesó pénz nincsen a számára, közraktáraink nincsenek, ahol előleget kapna, odaadja úgy, ahogyan veszik és örületesen siet a csépléssel, csak hogy minél előbb eladhassa azt, ha mindjárt potom áron is.

Ha igaz az, hogy a minisztérium jelentése is hozzájárult az áreséshez, úgy ezen igazán lehet segíteni, sőt az igazság szempontjából kell is. Mert én csak akkor ismerném el a gazd. tudósítók jelentéseit alaposaknak és igazaknak, ha a gazd. tudósítók csak a cséplés után adnák be jelentéseiket és azt is minden egyes községből. Mert az lehetetlen, hogy egy gazd. tudósító olyan járásból, ahol 35-40 község van, még a cséplés előtt lábon csak kissé megbízható termésbecslést tudna nyújtani. Ez lehetetlenség! Tessék minden községben gazdasági tudósítókat megbízni, akkor cséplés után biztos eredményt lehetne tudnunk. De addig nem!

Egy olyan területnél mint Magyarországnak búzával bevetett területe, ha egy fél mm.-val kevesebbet becsülnek, már több millióval tévedünk, az pedig a gazdák sok millió forintjába kerül, ha a minisztérium 42 millió mm. buza helyett, 50 milliót ad ki hivatalos jelentésében.

A gazdasági egyesületek oda működhetnének, hogy ezentúl a gazd. tudósítók termés jelentéseiket csakis a cséplés után adják be, mert ellenkező esetben és csakis így állhat be az az eset, hogy már a cséplés előtt a gabona ára lefelé megy minden rezon nélkül, megkárosítva ez által

a gazdákat és szegényebbé téve több millióval az országot. Pedig az olyan államban, ahol a föld-birtokot évenkénti 250 millió korona kamat terheli, ez nem csekély dolog!

Ipolyság, szeptember 4.

Adat a középiskola-kérdéshez. A „Honti Lapok“ rég felvetett eszméje, az Ipolyságon felállítandó középiskola kérdése úgy látszik, ez idő szerint az igazak álmát aluszza, pedig sose volna jobb alkalom az iskola sürgetésére, mint most. A beiratások alkalmával beigazolódtott, hogy Ipolyságon, illetve Hontvármegye területén egy középiskola immár nélkülözhetetlen, mert az összes középiskolákban levő iskolák túl vannak zsúfolva. Így a balassa-gyarmati gimnázium első osztályába már augusztus közepén megvolt a felvehető száma, mert sági apákat elutasítottak fiaikkal, a lévai gimnázium igazgatója a beiratáskor táviratilag kért engedelmet a minisztertől, hogy 10 tanulóval többet vehessen fel az első osztályba, mint amit a szabály megenged, és e 10-en fölül is kimaradtak a sági fiúk; s ugyanilyen az állapot a selmeci, esztergomi és váci iskolákban is. — A középiskola szükséges volta tehát nem ábránd, de olyan valóság, aminek hiányát az idén számos olyan ipolysági szülő fogja megérezni, aki fiát az iskolák túltömöttsége miatt nem taníttathatja az évben.

A F. M. K. E. közgyűlése.

Lélekemelő módon, nagy és előkelő méretekben folyt le Selmeceen e hó 27-én a F. M. K. E. rendes évi közgyűlése.

Az ünnepség lefolyásáról a következő tudósítást adjuk.

Utazás Ipolyságról.

Lits Gyula vármegyénk főispánja, mint a F. M. K. E. itteni fiókjainak elnöke, kít a kormány egyszersmind képviselővel is megbízott, e hó 26-án d. e. 10 órakor utazott el a korponai vonalon Selmece.

Czobor László alispánon kívül az ünnepen tőlünk részt vettek:

Alkér Antal, Aczél József és családja, Berkó István és Antal, *Bujkowszky* Gusztáv dr., *Csizmár* Márton plebános, *Donáth* Szilárd, *Dabis* Antal dr. és neje, *Fuehs* János lelkész, *Halmay* László, ifj. *Jankovich* Béla és neje, *Krupec* István evang. alospores, *Landauer* Béla dr. és neje, *Machovics* Izidor apát plebános, *Medgyessy* Sándor, *Nyárv* Alfonz báró, *Soltész* István dr. és neje, *Somogyi* Béla, *Sartorius* István, *Weisz* Zsigmond plebános stb.

Németibe kocsikra ült a főispán és kísérete. Berencsfaluban szép meglepetés várt a főispánra. Szép diadalkapu várta, alatta a falu népe ünnepi ruhában vonult ki, az előjáróság, főbíró és lányok és az iskolások énekeltek a himnusz. Egy kis leány gyönyörű esokrot nyújtott át, Bérezy Kálmán a község jegyzője üdvözlő beszédet intézett hozzá.

A bevonulás.

Impozáns képet nyújtott a bevonulás Selmece.

A pályaudvarba 2 órakor lötyögött be a FMKE elnökét, és a vendégeket hozó liliputi vonat. A bányász és tüzoltózenekar nyitotta meg a beláthatlan menetet, melybe beleolvadt a Németi felől érkező hosszú kocsisor.

A város zászlódszben volt. Sok kirakat nemzetiszínű szalagokkal, szövegekkel kipompázva. A bányajárat festői díszkapuvá volt átalakítva. A házak ablakai zsúfolva éljenző közönséggel.

A honvédszobor előtt hatalmas népáradat várta a bevonulást. A zenekar eljátszotta a szózatot, mire Thuróczy Vilmos a FMKE elnöke szép beszéd közben megkoszoruzta a honvéd szobrot.

Innét megindult a menet, és később a főispáni lak előtt oszlott szét.

A fáklyásmenet.

Este 8 órakor a város, a FMKE. elnöksége, Lits Gyula főispán a kormány képviselője és a vendégek tiszteletére fáklyásmenetet rendezett. A fáklyás menetben 600 fáklyás, és 300 bányász bányamécesel vett részt. A látványban ezekre menő közönség gyönyörködött.

Lits Gyula főispán, a kormány képviselőjének lakása előtt a tüzoltókar zenéje után *Zölyomi* Imre városi erdőmester következő üdvözlő beszédet intézte a főispánhoz:

Méltóságos főispán ur!

Selmec és Bélabánya polgársága tiszteletét s változhatlan szeretetét akarja kifejezésre juttatni itt az Isten szabad ege alatt, valamint őszinte örömet nyilvánítani a fölött, hogy a magas kormány méltóságodat küldötte ki mint képviselőjét, a városunk falai között lezajló hazafias ünnepély alkalmából. Erőt s kitartást akarunk meríteni e tényből a jövőre nézve, mert tudjuk, érezzük, hogy nagy harcot kell végigküzdenünk nem mint egykor elődeinknek idegen ország hódítani vágyó fegyveres ereje, de legalább nyílt ellenség ellen, hanem a kultúra zászlaja alatt nemzeti létünk ellen folytatott aknamunka ellenében.

Kérjük Méltóságodat, kegyeskedjék a magas kormány előtt polgárságunk hódolatát tolmácsolni, kogoskedjék a magas kormánytól arról biztosítani, hogy e város polgárai, vallás- és nyelvkülönbség nélkül szeretettel ragaszkodnak közös édes anyánkhoz, az édes Hazához, igyeksenek mindenkiben

Kép.

*Haloány menyasszony
Föl se pillant,
Sugva-sugja a
Holtomiglant.*

*Haloány menyasszony
Hőfőherbe . . .
Busan néz rá a
Szűzanya képe.*

Farkas Imre.

A nő és a társadalom.

Irta:
Magdolna.

Egy idő óta küzdök azon áram ellen, mely bensőmből lávaként tör elő, de ezen gondolatok elfojthatatlanok maradnak, mint ha egy titkos láthatatlan erő törekednék azokat felszínre hozni.

S mi az, hogy ezen gondolatoknak elfojtásán működöm? nem egyéb, mint hogy belátom azon értelmi és szellemi fogyatkozásokat magamnál, melyeket ezeket kitévő mértőföldek választanak azoktól, akik már oly sokszor vetették föl ezt a tárgyat, és a kiknek magas tudományuk or-zágokat hódított.

A huszadik századnak epidémiája, a melynek óriási mérvben ragályos bacillussai, kegyetlen erővel pusztítanak; s ha vannak egyesek, akik eme veszélyes bajból némiképp felépülnek is, de ez csak látszólagos javulás, mivel halálos csirái benn maradnak a bensőben, a mely lassu sorvasztó gyötrelmeivel csak kinokat teremt maga körül.

De nem általánosságban akarom fejtegetni ezen tárgyat, s most csupán egy lebeg lelki szemem előtt, és kizárólagosan csak a nő nemet érinti.

Mivel a sok ferdesség, a mai korban, a mely a világot fenekestől felforgatja; a sok anyagi és erkölcsi bukás; a sok rosszabbnál-rosszabb házasság, és az ezt követő elválás; azon határtalan nagyra-vágyás és gög, melyhez hozzáfűződik az irigység és rosszakarát; és mindezekhez hasonló dolgok azok; melyet a nő mind a szelidség és béke nemtője hivatásánál fogva tartozik ellenőrizni; s azon erővel közdeni ellene, melyet az Isten, a vallás magasztos volta önt lelkébe.

Egy diplomata mondása: minden esemény mélyén az asszony keze lappang. Fájdalom! ha végig tekintünk ama katasztrófák során, melyek a világot vérözönnel boríták és megronták, minden bukás hátterében ott az asszony.

Az emberi nem első katasztrófája, mind-

járt a teremés után merül föl, és a földi éden elhagyásáig terjed. És mit találunk ott? Egy asszonyt.

A második katasztrófa a földi paradicsom elhagyásától a vizözönig terjed. És itt is mit látunk? Mi verte fel a rettentő bosszút? Megmondja az írás. Az emberek leányai elesábiták Isten fiát.

Az emberi nem mégis kikelt a vizözön hullámaiból; és mégis mit látunk mindenütt? Ki dulta föl Ábrahám házának hitét, jámborságát, és békéjét? Ágár. Ki esábitja és keresi halálra Józsefet? Putifár felesége.

Ki alázta meg oly szégyenteljesen Sámson? Dalliah Ki az oka, hogy Dávid megszünt Dávid lenni? Bethsabea. Kik gyalázták meg Salamont? Az idegen asszonyok. Kiteszi Achábot istentelenné, és esküszegővé és gyilkossá? Jezabel. Ki ösztönzi Heródest, hogy Jánosnak fejét vetesse? Heródiás.

És mit látnánk még, ha korunk eseményének függőnyeit szellőztetnők? A nőnek Istenre oly szüksége van! annyira szükséges, hogy ez oly szerető, de oly szenvedélyes, oly gyöngéd, de oly féltékeny, oly finom, de könnyen sérthető, oly érzékeny, de oly ingerlékeny, oly erős, de mégis oly gyöngé, oly nagy és mégis oly kiesiny, oly jó és mégis oly rossz női szívet Isten valóságos jelenléte fékezze

felébreszteni azon öntudatot, hogy a magyar igaz szeretettel öleli keblére idegen ajku testvéreit is s nem kíván, nem kér mást, mint a mi kötelessége anélkül is minden jó honpolgárnak, hogy válllvetve őszinte szívvel buzgólkodjék hazánk felvirágoztatásán, s hogy a magyar állameszme orósódése egyuttal az ő jólétük s boldogulásuk feltétele is.

Méltóságodat pedig kérjük, hogy hazafias működésünkben továbbra is vezérünk legyen s cserébe fogadja Méltóságod e város polgárainak igaz tiszteletét s szeretetét, Isten éltesse sokáig.

A viharos éljenzés elszűntével Lits Gyula főispán következőleg válaszolt:

Igen tisztelt polgárok!

Az önök szónokának üdvözlő beszédjére ugyanis mint a kormány képviselője, ugyanis mint e város főispánja akarok válaszolni.

Nem lehet ebben az országban elfogulatlan hazafi, a ki készséggel el ne ismerné azt, ha nem elfogult, hogy kormányaink azon hazafias feladatainak, melynek a magyar nemzet kultur érdekéhez tartoznak, mindenkor lelkiismeretesen tesznek eleget.

Nézzén szét bárki ebben az országban és meggyőződhetik róla, hogy nincs Európának országa vagy állama, a mely aránylag rövid idő alatt, alig évtizedek alatt, a kulturális fejlődésnek olyan látható bizonyítékait szolgáltatva volna, mint azt nálunk egy felől a kormány hazafisága, más felől a társadalmi lelkesedés megteremtette.

Ezen nemzeti ünnepély alkalmával is jogom van kijelenteni kormányom nevében, hogy annak hazafias törekvéseivel nem csak egyetért, de ott és a miben szükséges, azt haza-

fias buzgalmának egész melegével támogatja is, mert tudatában van annak, hogy a F. M. K. E. missiót teljesít akkor, a mikor a magyar állam eszme diadala és a magyar szó jogának megóvása érdekében erőit tömöríti.

De uraim ez az éremnek csak az egyik fele. A másik fele az a kötelesség, a melylyel a magyar társadalom ennek a fontos kérdésnek tartozik. Mindíg kiskorúságára vall egy oszágunk az a jelenség, ha intézményeinek megalkotásában csak a hatalomtól várjuk a kezdeményezést s mi annak csak szemlélői akarunk lenni. Nem uraim, ebben a fontos kulturális kérdésben is, magának a magyar társadalomnak kell bazafiságának egész erejével az akciót vezetni.

Nem panaszként mondom ezt, mert az ország felvidéki vármegyéi s különösen Selmech. város polgárai át-érezve a kulturregyletek nagy missióját, nemcsak kötelesség mulasztást nem tanusítanak, de épen maga a város e pillanatban látja vendégekkül emez ügynek apostolait.

De én megvallom őszintén, hogy ez ünnepélyes pillanatban engem mégis bizonyos hazafiai fájdalom fog el, ha elgondolom, hogy a magyar földön, E. M. K. E., D. M. K. E. és F. M. K. E. kultur egyletekre van szükség, amelyek első sorban a magyar állameszme és a magyar nyelv jogáért és diadaláért kell, hogy küzdjenek. Csodálatos dolog ez uraim, az ókorok hatalmas római birodalma, sőt a középkori hódítók is azokat a népeket, nemzeteket melyeket fegyverrel hódítottak meg, nem részesítették a hódítók polgárjogaiban, hanem

többnyire rabszolgákká tették vagy legalább is vasallusokká. A gall, a germán, a szláv hódítók is így jártak el a meghódítottakkal. Egyedül a magyar nemzet volt az, amely a honfoglalás jogán birtokba véve e földet, nem követte más hódítók példáját, hanem keblére ölelte azokat a nemzetiségeket, melyeket itt talált, velük jogait, szabadságát megosztotta. De nem csak ezt tette, még azoknak az idegeneknek is, akik később kértek földet és hajlékot a magyar földön, nemcsak ezt adott, de jogot is, sőt kiváltságokat is s viszonzásul nem kért mást, mint hűséges ragaszkodást a magyar földhöz.

S mi volt a viszonzás az elvett jogért: a hálatlanság, s ez az érzület immár odáig fajult, hogy azt minden loyális érzületünk dacára tovább tűrni nem lehet és nem szabad.

Azt mondja az önök szónoka, hogy ha szükséges, felveszük a harcot mindazok ellen, kik a magyar állameszme elleneségei, s hogy e harc nehéz és ádáz, mert nem nyílt ellenséggel van dolgunk. Én is ebben a felfogásban vagyok. Sokkal könnyebb magamat a nyíltan támadó rabló ellen megvédelmezni, mint az orvul támadóval szemben, sőt legnehezebb a házi tolvajt felfedezni. De felfedezük. Mi ünnepélyre gyűltünk össze, megülni akarjuk holnap a F. M. K. E. közgyűlésén a magyar állameszme diadalát és a magyar nyelv jogait, meglátjuk, ünnep lesz-e ez, vagy készülődés és fegyverkezés a harcra.

Örülni fogunk az elsőnek, nem tűrhetjük azt el, hogy a nemzetnek azon fiai alattomos bujtogatók józan gondolkozó idegen ajku népeinket

és alakítsa át, hogy ekként a nő lény, szelleme, heve, szerelme rendes medrökbe szorítva s valódi hivatásukhoz hiven, a férfit Istenhez emelve, a földet boldogsággal, az eget erényekkel árásszák el.

Azt mondják, a természet irtózik az úrtól. A szív még inkább, kivált a női szív. Isten nem is teremtette azt üresnek, hanem gyönyörrel töltö be.

E gyönyör a leány szeretete szülői iránt, a hitves szeretete férje iránt; az anya szeretete gyermekei iránt; aztán még magasb fokon mindent egyesítve a keresztény nő szeretete hite iránt.

A nő szívében minden átmenetnél, új virágként, új érzelem fakad. És csodálatos, minél mélyebbé válik az érzelem, annál fontosabb és félelmesebb kötelmek fűződnek hozzá, s azért míg egyrészt a szívet boldogítja, másrészt az életet az erény önfeláldozás, áldozat számára tartja.

Ekként, midőn a szív mind ama szeretet, kötelmeket, gondokat felelősséget magában hordja, biztos egyensúlyban áll. Átmehet az élet tengerén, nem félhet a hajótöréstől. De fosszátok csak meg ezektől, vegyétek el csak a szív eme horgonyát, mint már elvettétek a szellemét; tegyétek üressé e szívet; és . . . ti lássátok mi lesz a vége.

Egy nagy tudományú férfiú úgy nyilatkozott, hogy Isten a női szívnél valami szebbet nem teremhetett. Remek mű az valóban. A férfi szív csak árnyéka annak. Gyöngédség, kellem ellenállhatatlan odaadás, finomság és tisztaság, mély szemlélet és felfogás; türelmes hűség, és törhetetlen bátorság; szóval, minden jó tulajdon meg van a női szívből; de Istenre van szüksége. Olyan kert az, ahol csak az a nap fakaszt virágokat.

A mint a nő szépsége, Isten, vallás, szerénység és szemérem nélkül kelepevé, úgy szelleme Isten nélkül Isten ostorává lesz.

Igy tehát kedves társnőim, iparkodjunk ezen plántákat fogékonnyá teremteni szíveinkben, hogy a mai nagy erővel pusztító epidémia ellen használhassuk azon gyógyirt, mely dezinficiáló hatása által megvédjen saját magunkat, meg gyermekeinket, meg az egész emberiséget, eme óriási nagy betegség végső pusztításától, s hogy lássa az utókor, a mai század nőinek nagyságát, s azon szöpet, és jót, mit Isten és a vallás erejénél fogva teremtünk magunk körül.

Drégely, Szondy, Palánk.

Helyreigazító és pótló adatok a Szondy-Albumhoz.

Irta: **Matunák Mihály.**

XIV. közlemény.

Augusztus 31-én ugyancsak Farkas Pál a következőkről értesíti Bakó alispánt Bakabányán:

„Szolgálók kegyelmednek. Minket uram Isten ő szent fölsége oltalmazott ma nagy szerencsétlenségtől. Most nem érkezhetem (érek rá) describálni kmednek az dolgot. Az Kaka szállóban egy szálló pásztort vág-tanak le s másikat elvittek az pogány ebek, azonkívül hat ifju legényt az ökrök mellől, magam szolgálót is egyet. Feles volt az török, közel állatták be az lest is. Most estve hozák híret, hogy be nem mentenek, az Ipoly mellett vannak. Vigyázunk magunkra. Pesti, budai, vácsi s hatvani török együtt voltak. Tartok attól, hogy meg-egyenestenenek s derekast akarnak próbálni vagy palánkiakon, vagy itt rajtunk, avagy kmeteken. Kmetek azért legyen jó vigyázásba. Majd kapubetétel után kettőt lövetelek, hogy mégis inkább készen legyenek az emberek. Isten éltesse kmedet. Levae raptim die 31. Augusti, Ao 1640. Kmednek jóakaró atyafia szolgál Farkas Pál m. p.” (Kivül: „Falusi bírák, valamint fejéteket szeretitek, igen sietséggel

bujtogassák és lázitsák a magyar haza ellen, nem engedhetünk tért más felfogásnak, minthogy ez a föld magyar állam földje s itt az uralkodó szó a magyar szó.

Ínt engem az önök szónoka, buzdit is, hogy mint e város főispánja én vegyem kezembe a zászlót és ha kell, álljak a küzdelem élére. Magam is ezt akarom tenni. esküm kötelez arra, esküt tettem rá, hogy hű leszek a királyhoz, az ország törvényeit megtartom. Az ország törvénye pedig azt rendeli, hogy a magyar állam- eszmét és a magyar szót jogaiban megtartsam. Hát ha szükséges, kezembe veszem azt a zászlót, felírom rá a költőnek eme buzditó szavait:

Ha szived a hazáért úgy lángol és eped,
Hogy vérező keservek közt majd megreped,
Zengi, tégy csatázz, kinek mint adák az istenek
Oltári e hazának, hogy füstlőgjenek.

Én kibontom ezt a zászlót. —
Polgárok kövessetek.

Különös szerencsés inspiráció fogantatta a főispán ajkain ezt a gyönyörű beszédet, mely leírhatatlan lelkesedésre gyújtotta a hallgatóságot. Percekig tartó harsogó éljenzés viharzott el utána.

A közönség ezután a dalkörrel elénekelt a himnuszt, s a tengerré dagadt néparadat csöndben szétoszlatott.

Ismerkedési est.

Tíz órakor a vigadó nagyterme színiültig megtelt a vendégekkel és a háziakkal. Jó késő éjszakáig tartott a vigasság Balog Laci pompás muzsikája mellett.

A közgyűlés.

A közgyűlésen Janits Imre dr. orsz. képviselő, a FMKE ügyvezető alelnöke terjesztette elő a FMKE mult évi működéséről szóló jelentését.

vigyétek az levelet Bakára. (Körmöcz levélt. II. 26. 9. 2185.)

Szeptember 2-án Ujbánya értesíti a többi bányavárost, hogy a törökök részben felégették és birabolták Bababányát s a vidéken is iszonyu kárt tettek. (U. o. 2191.)

Október 1-én a törökök Bakabányát egészen elhamvasztották, sok embert levágtak, foglyul ejtettek, s az egész marhaállományt elhajtották. (U. o. 2207.)

Október 3-án Szombathelyi János drégelypalánki helyettes kapitány a következőket írja Palásthy József helyettes alispánnak Korponára:

„Szolgálók kmednek, mint jóakaró sógor urannak. Palatinus uram (Esterházy Miklós gróf) ő nga parancsolatja érkezik hozzám, melyet kmednek megküldtettem, miről parancsoljon ő nga, nem tudhatom. Édes sógor uram, kmedet kérem, az nemes vármegye elejben adja kmed, bárcsak valami száz gyalogot adhatna kmetek ide hozzánk, mivel egyáltalában fenyegetnek bennünket az pogány ebek, hogy fölpörzsölnek bennünket, az mely kmeteknek is nem kevés kárára következnek kitül Isten oltalmazzon bennünket. Kmetek jól vigyázzon magára. Most is 12 lovas török vagyon oda fel, az melyeket lesni oda kiküldetem. Etc. Datum Palánk, 3. octiobis. Ao. 1640. Szombathelyi János.“

(Folytatjuk.)

A közgyűlésből üdvözlő táviratokat küldtek a székely kongresszusnak, a királynak, József kir. hercegnek. Széll Kálmánnak

Kiosztották a mult évben kiváló sikert elért tanítóknak a 4 díjat és dícsérő okleveleket.

Lits Gyula vármegyénk főispánját a a FMKE tiszteletbeli elnökévé választották meg.

A közgyűlés a tárgysorozat kimerítése után a dalkörrel elénekelt a magyar imádságot a himnuszt.

A díszebéd.

Délután két órakor a vigadó kerti helyiségeiben 250 terítékes díszebéd volt, pedig a vendégek jó része akkorra elutazott.

Az első felkészöntőt Thuróczy Vilmos a FMKE elnöke mondta a királynak, melyet a közönség állva halgatott meg.

Különös hatást keltett, Lits Gyula főispánnak József kir. hercegre hatalmas szónoki erővel elmondott beszéde.

Tul a Dunán — úgy mond — van egy virágos s gyümölcsös kert, Alesuth, melyben szebbek a virágok, édesebbek a gyümölcsök, mint bárhol másutt, mert a haza legelső kertésze a magyar József főherceg benne a kertész, annak a József nádornak utódja, kit imádot a magyar nemzet, mert magyar volt s ez a József főherceg, kit imád a magyar nemzet, mert ma is az egyetlen magyar főherceg, kinek családi életében a bölcsődal is magyar, ki nem csak eselédséggel munkáival beszél magyarul, mint a legtöbb főnemes, de minden hozzátartozójával, családtagjával. Ez a magyarok szívéhez nőtt magyar főherceg együtt érez magyarjaival az öröm napjaiban s ezzel a magyar főherceggel együtt sirt a magyar nemzet a sors keserű csapásai alatt. A haza első botanikusa kézzel és kapával kezében édes gondossággal gondozza virágait és gyümölcsfáit, hogy lenyesse a falyuhajtásokat s kapájával erős kézzel üssön oda, hol a vakondok felüti fejét. Ezt műveli ő mint FMKE. védnöke is.

Machovics Izidor apát leikes beszédben vette pártfogásába a derék tanítókat.

Janits Imre dr. orsz. képviselő egyesületi alelnök ur a közgyűlésen azt mondá, hogy nincs magelégedve a magyarosodás terjedésével, szerinte a tanítók nem felelnek meg a belejük helyezett várakozásnak. Bocsanatot kérek — mondá az apát ur — mikor én 1866-ban gimnáziumi tanulóknak iratkoztam be itt Selmeceen, csakis az előkelő uri közönség tudott magyarul beszélni, az is törve, ma pedig akár Selmeceen, akár Besztercebányán. szóval e vidéken nemcsak a magasabb uri osztály beszél magyarul, hanem az iparos, kereskedő egyaránt leikes buzgó hirdetője a szép zengzetes magyar szónak. S vajjon kinek az érdeme ez? . . . Nem az uraké! hanem a szegény tanítóké! Önök, uraim, csak a pénzt adják, de a lelket, az édes magyar szót, a magyar érzelmet a tanítók lehelik a néphe. S mit kapnak ezért a tanítók? Csekély 400 forintot, melyből nem tudja a szegény tanító vajjon: éljen-e, ruházkodjék e. vagy a gyermekeit neveltesse, akikből soknak nem egy-kettő, hanem öt-hat. sőt nyolc is van. S míg a szegény tanító másnak a gyermekeivel fárad, hogy azokból dicső hazafiakat neveljen. addig a

saját gyermekeit iskoláztatni képtelen, anynyit sem bir köröszkül vinni. hogy saját állásának megfelelő rangra emelhetné gyermekeit. Ezen szomorú körülmény indított engem arra az elhatározásra, hogy azok, a kik gyönyörűséget okoznak a gondozásukra bizott gyermekek szülőinek, kik az egyháznak és államnak hasznos polgárokat nevelnek, ne legyenek kénytelenek kétségbe esni a saját gyermekeik jövője felett s azért ezek részére tápintézeti segélyalapot teremtettem. Arra kérem tehát a nagyerdemű urakat, hogy ezen tápintézeti alap javára legalább egy-egy szivart adni kegyeskedjenek.

Az általa hevenyészett gyűjtés a tanítók tápdíjintézete javára több mint 110 koronát eredményezett.

Üdvözlő táviratok.

Üdvözlő táviratokat küldtek:

József kir. herceg, Széll Kálmán, Láng, Fehérváry, Darányi, Lukács, Wlassics, Széchenyi Gyula miniszterek, Majláth István, Rákosi Jenő stb. stb.

Közgyűlés után.

Lits Gyula főispán a mieinkkel a délutánt Rónán töltötte, este részt vett a táncestén, Csütörtökön kirándultak a Sztinyára honnét a legkellemesebb emlékekkel eltelve csütörtök éjjel érkeztek haza.

SZERDAI LEVÉL.

Kedves Halász.

hogy délutánunkint olyan forrón süt az őszi nap, a melynek tüze azért csak olyan, mint egy öregedő szépasszonyé, bizony az embert el-elfogja a buzgóság, és bár mennyire hessegetné szemérl az álmot. ráül biz az az ember pillájára, és addig hizeleg a lelkének. a míg a rekkenő hőség urrá lesz a lusta akarat fölött, és az álom tündére ellenállhatatlanul visz bele a képzelet aranyos birodalmába . . .

Én is elszunnyadtam a minap és álmodtam. hogy vizitbe jöttek: Emese. az Árpád anyja, szent Margit. Béla királyunk leánya. Hona. a világtalan Béla felesége. Szilágyi Erzsébet, a Mátyás anyja. Rozgonyi Cicelle. Dobó Katica. Szécsi Mária, a Zrínyi asszonyok és sok-sok legendás nőalak a magyarok történetéből. akik közül annyian viseltek gyászos fekete ruhát . . .

Vendégeim sorát egy kicsi igénytelen külsejű, szenvedő asszony zárta be, a ki szinte restelkedett a nemzetes asszonyok sorában és szerényen vonult felre, mert ő nem fogott kardot a honért, nem buzditott férfiakat harcra. ő csupán Magyarország megváltóját szülte meg: *Kossuth Lajost* . . .

Káprázó szemeim bizonytalan pillantása valamelyes glória sugarait látta az asszony feje körül, és a magyarok nagyasszonyai. akik ott jártak képzeletem tündér kastélyában. hódolni mentek sorban a kis szomorú asszony elébe, amiért hogy ő volt az a szerencsés, szive alatt hordozhatni Magyarhon rég várt Messiását . . .

Ekkor felébredtem.

A maga lapjának a híren nyugodott az egyik kezem. hogy Ságón eddig nem tettek semmit arra, hogy méltán megünnepeljék Kossuth apánk születésének 100-ik évfordulóját.

Lám, lám! ez a szemrehányás először bennünket, asszonyokat illet. Ó, mert mi

különbség a hajdankor és a jelen asszonyai között! . . .

Akik szívének első dobbanása a hazának szólt, és akik fiaik lelkében a haza iránt való szent szeretetet ápták és fejlesztették, csak azután dobogott szelidebben a szívük férfiert, és ebbe mindig szeretetteljes aggodás vegyült a szereteti hős életeért, aki majd mindig harcban volt a haza ellenségeivel.

Ma?! az öltözködés művészete az első köteleesség. Még a férfi első követelése is az, hogy: „légy szép!“ Az asszonyszoknya felfogásának zsenijalítása már keves kiválasztottnak adatott meg csupán, de ezer furtanggal tudjuk alkalmazzani a természetet meghamisító kendőző szereket.

Hisz legutóbb egy férj azért indított válópert a felesége ellen, mert a szive gummi-keblek alatt dobogott! Istenem, micsoda szív lehet az! . . .

Nem is lehet a hajdan dícső nagy asszonya, és a mai divat-rabszolga között az egybehasonlítást folytatni, mert szomorú az eredménye nagyon.

De meg tud sőtét is a kép, amit rajzolok e levelemben, ugy-e. asszonyok? . . .

Jobbak vagyunk mi sokkal, mind a hürünk, és mutassuk is meg azt. Alakítsunk mi is bizottságot a Kossuth-ünnep rendezésére, hogy az méltó legyen a nagy ember emlékéhez és méltó hozzánk! *Küldjenek koszorút a honti nők a 19-iki ünnepén Kossuth sírjára, az itthoni ünnepén szintén koszorúzzák meg Kossuth arcképét.* Vegyünk példát másokról, és ne hagyjuk, hogy Ipolyság elmaradjon a honszerelem oltárától.

Ó, mert nagyon szép az asszony, ha ilyen kegyeletben mutat példát a férfiaknak!

Maga pedig bocsásson meg, kedves barátom, hogy ilyen hosszas és unalmas voltam, de kellett már, hogy egyszer kibeszéljem magamat.

Üdvözli hive:

Zolna.

A h e t r ől.

Kossuth születésnapja

Kossuth Lajos nagy alakja iránt vármegyénk és társadalom is le fogja róni köteles kegyeletét. Törvényhatósági közgyűlés hián *Czobor* László alispán a vármegye megyebizottsági tagjaiból egy 10-es küldöttséget alakított, melynek élén a törvényhatóságot a főváros ünnepén képviselni fogja.

A tárgyban az alispán következő felhívást bocsátotta ki.

Tisztelt megyebizottsági tag ur!

Budapest székesfővárosi törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy Kossuth Lajos születésnapjának századik évfordulója alkalmából a nagy hazafi emlékezetére emelendő mauzoleum alapkövét ünnepiesen teszi le.

Ezen ünnepet szeptember hó 19-ik napján a székesfővárosi kereposi temetőben tartják meg, melyre a székesfőváros vármegyénk közönségét is meghívja.

Vármegyénk közönsége 1894-ben a nagyférfiu halála idejében Kossuth Lajos örök életű érdemeinek hálás elismerését jegyzőkönyvébe iktatta, emlékének megörökítésére anyagi áldozatot hozott, s kegyele-

tes emlékezésének egyéb módon is kifejezést adott.

Ugyanazért a vármegye közönsége következetes marad kegyeletes és hálás érzelmeihez, midőn a meghívást készségesen fogadja s az ünnepen testületileg részt vesz.

Ugyanazért közgyűlés együtt nem létében a törvényhatósági bizottság köréből küldöttséget alakítok, mely Hontvármegye közönségét a századik évforduló ünnepén vezetésem mellett képviselni lesz hivatva és melynek tagjaival ezennel felkérem *Aczél* József, *Baross* Miklós, *Donáth* Szilárd, *Haydn* Károly, *Isánka* Zsigmond, *Luczenbacher* Pál, *Pongrácz* Elemér, *Plachy* Gyula, *Sághi* Benő, *Tergina* Béla urakat, kiket avval kérek, hogy a megbízatást elfogadni, arról és illetőleg netáni akadályoztatásukról engem lehetőleg posta fordultával értesíteni méltóztassanak.

Megjelenés díszmagyarban vagy ünnepi öltönyben.

A kik fél 10 órakor az isteni tisztelőten is részt venni óhajtanak, azok ezen szándékukat külön jelezni méltóztassanak, hogy a templomban fentartott helyre részükre külön belépti jegyről gondoskodhassam. A küldöttség gyűhelyeül a Vadász-kürt szálló kávéházi helyiségét jelölöm meg, honnét a küldöttség Kossuth sírjához kocsikon, pontban $\frac{3}{4}$ 11 órakor fog elindulni.

Fogadja a bizottsági tag ur kiváló tisztelem nyilvánítását.

A kaszinó cége alatt vármegyénk társadalma is kegyeletesen megüli Kossuth Lajos születésének százados évfordulóját.

Nyáry Alfonz báró a kaszinó igazgatója tegnap érkezetet hívott össze, mely az ünnep programját ekként állapította meg:

Szept 19-én d. e. 10 órakor *Krupecz* István udvarnokai evang. alesperes ünnepi istententiszteletet, és ünnepi beszédet tart.

Utána *Csermák* Ernő dr. mond emlékbeszédet.

A közönség elénekli a himnuszt, és a zsidó imaházba vonul, hol a rabbi szintén imát mond.

Este kivilágítás.

A közönséget falragaszon felkéri, hogy házaikat lobogózza föl, a kereskedőket pedig, hogy d. e. 10-től 12-ig üzleteit zárva tartsák.

— **Lits Gyula** vármegyénk főispánja szombaton battai birtokára, családja körébe utazott, ahol e hó 11-ig fog időzni.

— **Közigazgatási bizottságunk** e hó 3-án szerdán d. e. 10 órakor *Czobor* László alispán elnökle alatt ülést tartott, melyen a szokott reszort ügyeket intézték el.

— **Czobor László** vármegyénk alispánja tegnap a mi kiállításunk előkészítése végett néhány napra a pozsonyi kiállítás színhelyére utazott.

— **A szalkai petíció.** Szeptember 4-én *Vavrik* Béla elnökle alatt ülést tartott a kir. Kuria II. felebbviteli tanácsa, a melyen a *Jakabffy* István szalkai orsz képviselő mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását *október hó 16-ikára* tűzte ki. Előadó *Bolgár* Emil bírósági lesz.

— **Őszi közgyűlés.** *Lits* Gyula vármegyénk főispánja törvényhatóságunk rendes őszi közgyűlését e hó 29-ik napjára tűzte ki.

— **A törvénykezés köréből.** *Kecskeméthy* Géza, az ipolysági kir. járásbíróság jeles vezető bírása aug. 28-án kezdte meg hat heti szabadságát. — *Szalay* Károly kir. törvényszéki vizsgálóbíró e hó 1-én szabadságra ment.

— **Weigel Samu áthelyezése.**

Weigel Samu állami elemi iskolai igazgató tanítót a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter hasonló minőségben a nagy-rőcei állami elemi iskolához helyezte át. *Weigel* Samu idegen neve dacára lelkes magyar ember, és abban a veszedelmes fészekben valóságos hazafias missiót teljesített, a miért az ottani tót tulzók sikarériáinak állandó médiuma volt. Egy ízben egy tót tulzó kompánia magyargyalázó hazafiatlan nótákat énekelt, az épp arra menő *Weigel* Samu jogos felháborodásában egy üres puskát fogott rájuk. A bíróság a törvény ridog betűje szerint kénytelen volt őt veszélyes fenyegetésért 10 korona pénzbüntetésre ítélni. Nem tudjuk, ebből ered e *Weigel* Samu áthelyezése? de ha nem az ő kívánságára történt, akkor a felettes hatóság a magyar szempont rovására nagy hibát követett el, mert ezzel a tót tulzókknak adott újabb szarvakat, és megnehezítette *Weigel* Samu leendő utódjának helyzetét.

— **Új anyakönyves.** A belügyminiszter *Roskó* Ferenc szobi segédjegyzőt a szobi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

— **Derék tanítók.** A F. M. K. E. augusztus 27-iki közgyűlésében a magyar nyelv tanítása körül a múlt évben kiváló sikert elért derék tanítóink közül *Bankó* János apát-maróti állami tanítót 50 koronás jutalommal, *Horn* Lipót báti, *Nedeczky* Ferenc szántói tanítót pedig egyesületi dícsérő oklevéllel tüntette ki.

— **Elítélt párbajozók.** *Soltész* Gábor vármegyei számvevő és *Winter* Ármán a Winter cég főnöke, mint annak idején hírül adtuk, kardpárbajt vívtak. A kir. ügyészség párviadal vétsége miatt feljelentést tett ellenük, és *Fekete* Imre büntető kir. aljárásbíró az aug. 28-án megtartott tárgyaláson mindkét vádlottat 14--14 napi államfogházra ítélte. Vádlottak főlebbztek.

— **Pályázat körorvosi állásra.** *Horch* Oszkár csábi főbíró pályázatot hirdet az előléptetés folytán megüresedett csábbalogi körorvosi állásra, a melynek 1600 korona fizetés és 456 korona utiátalány a javadalmazása. A pályázók e hó 10-ig adják kérvényeiket a csábi főbírói hivatalhoz.

— **A muzeumból.** *Pongrácz* Elemér muzeumi igazgató, kiváló munkatársunk, lapunk múlt számában közölt „A muzeumnak“ című cikkébe hibás tördelés folytán kimaradt *Luczenbacher* Pál neve, aki édes atyjának és nagybátyjának: *Érdy* János régésznek olajfestményű arcképével, és a szobi *Lujza-zárda* tollrajzával gazdagította a Honti Muzeumot.

— **Halálozás.** *Schmidl* Mór jőnevű ipolysági kereskedő augusztus hó 31-én Ipolyságon meghalt. Halála nagy családot és rokonságot borított gyászba. — Temetése szeptember 1-én volt Ipolyság és az egész vármegye zsidóságának óriási részvéte mellett.

— **Betegpénztári ülés.** Az ipolysági kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága szombaton ülést tartott, amikor elnökké *Zanoletty* Károlyt, alelnökké *Szkladányi* Károlyt választották meg. A folyó ügyek során felhatalmazta az igaz-

gatóság Matuska Adolf egyleti titkár, hogy a *Honti Lapok* 34. számában megjelent, s a betegpénztárral foglalkozó cikkre válaszoljon.

— **Ellenőrzési szemlék.** Az ellenőrzési szemlék Hontmegye területén a következő napokon lesznek megtartva: *A közös hadsereg* részéről október 5-én Szobon, 8-9-én Vámos-Mikolán, 11-ikén Csábon, 13-14-én Ipolyságon, 16-án Németin, 17-18-án Korponán. November 13-14-én Bábán. — *A honvédség* részéről: Október 8-9-én Bábán, 11-én Vámos-Mikolán, 13-14-én Szobon, 16-17-én Ipolyságon, 20-án Nagycsalomán, 22-én Csábon, 24-25-én Korponán, és 27-én Németiben.

IRODALOM és ZENE.

— Magyar versek tót nyelven.

Egy igen érdekes kis füzetet kaptunk a múlt héten, címe Tót nyelvre áttett hazafias magyar költemények. Átnéztük a kis füzetet s ezután valóban a legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk a munkáról, a melyet Margócsy József a losonci állami tanítóképző intézet tanára végzett. E kis füzetet nemcsak az teszi értékesé, hogy az igaz magyar hazafias érzés vezette Margócsit, mikor hazafias költeményeink legszebbjeit átültette a tót nyelvre, de becsesté teszi az is, hogy e munkának igen derekasan felelt meg. Mutatóul hozzuk a Himnusz és Szózat első versszakainak fordítását:

I.

Vlasti tvej neohrozene
Bud' verny ó Mad'ar!
Tu t'a koliska schovala,
Tu budes mat' aj kar.

Na sirom svete krom tejtó
Miesta nikde nemás:
Ci t'a osúd zehná, bíje,
Tu zit' a umriet más.

II.

Boze! zehnaj Mad'ara
Dobrou volou, hajnostou,
Ó podaj mu ramena
At' zbori napriatelou.

Zly los ho dváno rmúti,
Posli nan sláú radost',
Petrel uz pokuty
Za preslost', budúcnost'.

— „**Kossuth Album**“ cím alatt az országos függetlenségi és 48-as párt Kossuth ünnep rendező-bizottsága jóváhagyása mellett egy felette becses dalgyűjtemény jelent meg az országos Kossuth-ünnepélyek alkalmából, énekhangra és zongorára Klökner Ede budapesti zeneműkiadónál. Huber Sándor jeles zeneszerzőnk alig méltányolható buzgalommal gyűjté össze ez albumba a legjobb Kossuth- s szabadságharcú nótákat, melyek eddig hozzáférhetlenül, szét-szórtan s ismeretlenül léteztek csupán. Az izléses szép kiállítású. 25 művet felölelő füzet terjedelmes tartalmából elég ha ezeket soroljuk fel: 1. Pap Zoltán dr. „Kossuth Himnuszát“-át. 2. Kossuth Lajos bucsuja 3. Kossuth Lajos azt üzenté. 4. Egressy Béni, „Talpra magyar!“ 6. Lányi Ernő. „Tavaszdodik még sincs harmat, se virág.“ 7. Világosi fegyverletétel dala. 8. Erdődy Ernő „Mehalt Kossuth“. 9. Jön Kossuth. jön! 10. Lányi Ernő „Hát még mindig az a gyűlölt „Gott erhalte“ járja. 11. Greizinger Iván, „Kossuth Lajos újra üzent Turinból.“ 12. Greizinger Iván, „Nem fajult el a magyar vér.“ 13. Csengery Gyula. „Turin felett ra-

gyog az ég!“ 14. Garibaldi nóta. 15. Egressy Béni, „1848-as honvédek indulója.“ 16. Honvéd-tüzér temetése. 17. „Kossuth Lajos levelet irt“ stb. stb. — Ára e kiválóan érdekes kötetnek 3 korona és Klökner Ede zenemű-kiadóhivatalából Budapest, VIII. József-körút 24, rendelhető meg. Ugyanott jelent meg az országos függetlenségi 48-as párt Kossuth ünnepélyt rendező-bizottsága által hivatalosan elfogadott „Himnusz“ Pap Zoltán dról. énekre és zongorára Ara 1. korona 20 fill. és Lányi Ernő, „Tavaszdodik még sincs harmat, se virág“ Kossuth-dala ének és zongorára 60. fillér. és férfi négyes-karra 2 Kossuth-dallal ugyanaz 2 korona.

— A „**Zenélő Magyarország**“ zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent 17-ik füzeté a következő szép zeneműújdságokat közli. I. Arany János „Hej cigányok, ha a rózsám látjátok“ magyar dalt. II. Ivány Greizinger Iván „A kis virágtól. dalrománok. III. Linka Camille „Aurora“ keringőt. IV. Bordeaux Géza „A szeszély“ emléklap zongorára. A havonta kétszer és mindenkor ily változatos és aktuális zeneműújdságokat közlő zenemű folyóiratot zenekedvelőink különös figyelmébe ajánljuk. Előfizetési ára egy negyed évben 6 füzetre (66 zeneoldalra) 3 korona. Előfizethetni a most folyó III. évfolyamra valamint az előző évfolyamokra is a „Zenélő Magyarország“ zeneműkereskedésében Budapesten, VIII. József-körút 22/24, honnan mutatvány füzetet 60 fillér beküldése ellenében bérmentve küldenek.

Apró szenzációk.

Nyugdíjazás a városházán.

(Képviselő testületi ülés.)

Jegyző: Még egy tárgy van elintézni való: Az öreg Hold nyugdíjaztatása.

1. városatya: Micsoda? a Hold már nyugdíjba megy?

Bíró: Miután bevezetjük az erogént, nincs szükségünk a szolgálataira . . .

2. városatya: Persze, persze . . .
1. városatya: Azért én nem engedném futni az öregget Néha, néha jó szolgáltatásokat tehet . . .

2. városatya: Persze . . . persze . . .

Jegyző: De hiszen, nem fog tudni azért nyugodni szegény . . .

Bíró: Dolgozik ő, míg csak bírja.

1. városatya: Jól ellustult már az öreg!

Jegyző: Kérem, nem is csoda olyan hosszas szolgáltatások után . . .

2. városatya: Persze, persze . . .

Bíró: Az igaz, hogy a hold nem mai gyerek.

Jegyző: És hiven teljesítette a kötelességét.

1. városatya: De az utóbbi időben panaszkodott már gyakran, hogy fátyolos a szeme, nem jól lát.

Bíró: El is lehet neki hinni . . .

2. városatya: Persze, persze . . .

Jegyző: Hja, hiába . . . Haladunk a korrall . . .

Bíró: És tudják uraim, ha az a piszkálódó „Honti Lapok“ nincsen, még ma is megfelelné a Hold . . .

2. városatya: Persze, persze . . .

— Függeny. —

Ipolysági piaci árak.

(1902. augusztus hó 19-én.)

Buza mm.	kor. 12.60—12.40
Rozs	12.00—11.80
Arpa	11.40—11.20
Zab	10.20—10.40
Kukorica	12.80—12.60

Nyilt-tér.

(E rovat közleményeiért nem felel a szerkesztő.)

Magas jutalék mellett

keres a *Hera-Prometheus* carbid és acetylén részvény-társaság vezérképviselőt a város és környéke részére, acetylén berendezések bevezetésére.

Berendez úgy *egyesekeket, mint egész helysegeket.*

Érdeklődők forduljanak írásbelileg a társaság igazgatóságához

Budapest,
VII. Erzsébet-körút 48. szám.

Az iskolaidény

alkalmából

könyvek, iskola- és író-szerek, rajzeszközök, irkák, tinták, tömbök, irónok füzetek, stb. stb.

— Iskolatáskák —
nagy választékban és jutányos áron kaphatók

Neumann Jakab
könyv- és papir-kereskedésében
Ipolyságon.

Iskolakönyvek igen olcsón köttetnek.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

8633. számhoz.

III. 1902.

Hirdetmény.

Az ipolyság-esztergom-székesfehérvári állami közút 26—28 km szakaszán Letkés és Szalka községek között levő és az Ipoly folyón, illetve árterén átvezető $\frac{1}{37}$ és $\frac{2}{38}$ számú hidaknak ujjá építése, valamint a szomszédos utszakaszok rendezése alkalmával felmerülő hid alépitményi és pályaberendezési munkálatoknak, továbbá az új hidak próbaterhelési munkálatainak, végre az utmunkának az ideiglenes közlekedés fenntartása és a szükséges bontások mellett való helyreállítását 95994 kor. 25 fillér összeg erejéig engedélyeztem.

A fentemlített munkálatok kivételének biztosítása céljából az 1902. évi szeptember hó 30-ik napjának déli 12 órájára a kereskedelemügyi m. kir. ministerium III. szakosztályánál és az ipoly-sági m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtokat felhívom, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött időig a nevezett minisztériumhoz ennek segédhivatali igazgatóságánál, vagy pedig a nevezett államépítészeti hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezetteket figyelembe nem fogom venni.

Az ajánlathoz egy 5000 korona értékű bántpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Budapesten, 1902. évi augusztus havában.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

643. 1902. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a v.-mikolai kir. járásbíró-ság 1901. évi V. 419. 420. és 421. számú végzése következtében Kircz Oszkár dr. ügyvéd által képviselt Haaz Adolf javára Nagy István és társai ellen 195 kor. s jár erejéig 1901. évi október hó 16-án fogantatott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 818 koronára becsült butorok és lovakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a v.-mikolai kir. járásbíró-ság V. 421/4. 1902. sz. végzése folytán 195 kor. tőkekövetelés, ennek a végzésekben feltüntetett időktől járó 6 % kamatai és eddig összesen 93 kor. 12 fillérben bírósággal már megállapított költségek erejéig Ipoly-Bélen leendő eszközzésére 1902. évi szeptember hó 11-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívotnak mindazok, akik a befolyandó vételárra nézve a hitelező követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt bírósági kiküldöttnél szóval vagy írásban bejelenteni tartoznak.

Kelt V.-Mikolán, 1902. augusztus 27.

Német Emil
kir. bírósági v. hajtó.

A
FRANKLIN - féle
Magyar
Remek-
írók

Arany János
Arany László
Bajza József
Czuczor G.
Garay J.
Kemény Zsigm.
Szigligeti Ede
Tompa Mihály
Vajda János
Vörösmarty
munkái

csak is
aFRANKLINféle
MAGYAR
REMEKIRÓK
gyűjteményében jelennek meg.

Senki más

az idő szerint ki nem adhatja, mert kizárólagos kiadó joguk a Franklin-Társulaté.

Az 55 kötetes gyűjtemény ára 220 K.

Az 5 kötetből álló első sorozat megjelent. Tartalma: Arany János munkái I. Sajtó alá rendezi Riedl Frigyes. — Vörösmarty I. S. a. r. Gyulai Pál — Tompa M. I. S. a. r. Lévy József. — Garay János munkái S. a. r. Ferenczi Zoltán. — Csiky G. színművei. Sajtó alá rendezi Vadnai Károly. E gyűjteményt kiegészíti:

Shakspere

összes
színművei

6 kötetben.
kiadja a Kisfaludy-társaság, melyet köve 30 K helyett 20 korona kedvezményes áron kapnak a Franklin-féle Magyar Remekírók megrendelői.

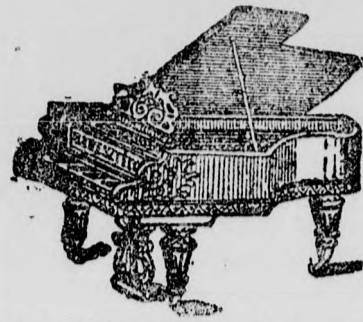
Havi részletfizetésre beszerezhetők.

Vigyázat a megrendelőknél, hogy a kínált gyűjteményben a fent felsorolt írók be-foglaltatnak-e?

Női ruhavarrásból,

szabászat-és mintarajzolásból
valamint fehérvarrásból
alapos oktatást nyújtok.
Vidéki tanulók teljes el-látásban is részesülhetnek.

Vellbachné
Faschischek Amália
Esztergom,
Simor-János-utca 545.

Ipoly-Nyéken
egy még jó karban levő
zongora
jutányos áron eladó.
Értekezhetni
Lévay Béla tanítóval
Ipoly-Nyéken.

Tanulónak

jó magaviseletű fiu felvétetik

Hummer Mihály

fűszer és csemege üzletében
B.-Gyarmaton.

3961. 1902. tkvi. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bíróság közzéteszi, hogy özv. Rácz Imréné szül. Hederváry Gizella mint gyám végrehajtatónak — Bobor János és neje Paulovicz Anna végrehajtást szenvedők elleni 200 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a területéhez tartozó Össöd község 56. sztjvkben I. 1. sor. 27. hrsz. 10 népsorsz. ház, udvar és kert 320 kor. becsértékben, az ottani 101. sztjvkben I. 1—11 sor. 212., 2. 32., 305., 368., 510., 661., 689., 777., 797., 861., 902., hrsz. ingatlanokra 876 kor. becsértékben, az ottani 101. sztjvkben † 1. sor. 48. hrsz. pincére 10 kor. becsértékben, † 3. sor. 977. hrsz. szőlőre 146 kor. becsértékben, 1902. évi szeptember hó 25-ik napjának délelőtti 9 órakor Össöd község házában a megállapított kikiáltási árak 10 %-ának bántpénzül letétele mellett becsáron alul is el fog adatni azaz árvereztetni.

A vételár az árverés napjától számított 30, 60 és 90 nap alatt 3 egyenlő részletben 5 % kamatokkal együtt le-fizetendő.

A bántpénzt az utolsó részletbe be-számítja.

Az árverés Német Andrásnak 70 kor. tőke s járból álló követelésének kielégítése végett is meg fog tartatni.

Az árverési feltételek a bíróságnál, valamint a fent nevezett község előljá-róságnál megtekinthetők.

Kir. törvszék mint tkvi hatóság.

Ipolyság, 1902. június 11.

Oravec Béla
kir. törvényszéki bíró.

3569. 1902. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vmikolai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kohn Áron és Mocsár András végrehajthatóak — Nagy Zsuzsanna végrehajtást szenvedő elleni 232 kor. 80 fil. és 40 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a vámos-mikolai kir. járásbíró határában fekvő a gr.-kis-sallói 491. sztjkvben Veszelei Istvánné sz. Nagy Zsuzsanna végrehajtást szenvedő tulajdonát bejegyzett I. 1—19. sorszám alatti ingatlanra 1660 koronában az árverés elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi október 4-ik napján délelőtti 10 órakor Gr.-Kis-Salló község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 166 kor. készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerrényt átjzolgáltatni.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.
V.-Mikola, 1902. július 19.

Markovich
kir. jbiró.

834. 1902. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. járásbíró 1900. Sp. I. 408/3. számú végzése következtében Burián János dr. ügyvéd által képviselt Komár András és neje javára Janovics Károly ellen 400 kor. s jár. erejéig 1901. évi április hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 854 korra becsült ingóságok u. m. tegyver, varrógép és butornemű nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. járásbíró 1902. évi V. 175. 2. számú végzése folytán 400 kor. tőkekövetelés ennek 1899. évi szeptember hó 30 napjától járó 5 % kamatai, és eddig összesen 76 kor. 79 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Födemesen leendő eszközzésére 1902. évi szeptember hó 16 napjának délelőtti 10 óraja határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Ipolyság, 1902. augusztus 18.

Balg Mór
kir. bir. végrehajtó.

995. 1902. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. járásbíró 1902. V. 638. számú végzése következtében vagyonbukott Dyrner István esdőtömegéhez tartozó és 14347 korra becsült következő ingóságok u. m. butorneműek, hordók, olaj, kocsik, gyalupad, szerszám, különféle vasak, géprészek, malomberendezés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. járásbíró 1902-ik évi V. 638 számú végzése erejéig Ipolyságon 1902. szeptember 25 d. e. 8 és Szalatnyán leendő eszközzésére 1902. évi szeptember hó 26-ik napjának délelőtti 8 óraja határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ipolyság, 1902. évi aug. hó 30-án

Balg Mór
kir. jbir. vhajtó.

Ujnői szabó-műhely.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy I p o l y s á g o n, a Malom-utcában (a Wilkoliniszky-ház-zal szemben)

női szabó-műhelyt

nyitottam, a melyben modern és kitűnő kivitelben készítek szakmámba vágó minden munkát, és pedig különféle francia és angol divatu toaletteket, ezenkívül tavaszi és őszi kabátkákat, és bármily a legkényesebb és legnagyobb igényeknek megfelelő dolgokat.

Eddig csupán nagy városokban dolgoztam, mint úynemű üzletek művezetője, és itt szerzett gyakorlatom és tapasztalataim folytán reményilem, hogy a t. közönség velem és munkámmal minden tekintetben meg lesz elégedve.

Tanulólanysokat mérsékelt díjért veszek fel és szakszerűen rövid idő alatt kiköztatök.

Miőn biztosítom a n. é. közönséget munkám jó és jutányos voltáról, kérem: kegyeskedjék megrendeléseivel megtisztelni.

Vagyok szolgálatkész tisztelettel

Weisz Fülöp

női szabó.

A világ

legkitűnőbb mérlegszerkezetei

Fairbanks-mérlegek

a melyek bizományi raktáron is vannak

Feldmann Károlynál

Ipolyságon,

a ki egyedül van megbizva a Fairbanks-mérlegek elárusításával Ipolyságon és vidékén.

Képviselők,

kik gázberendezések szerelésében jártasak, keresetnek

ACETYLEN

világítási vállalathoz.

Ajánlatok referenciák megjelölésével

KLINGER RICH.

Gumpoldskircheneri gép- és fémáru-gyár magyarországi telepe

Budapest,

VII. Hernád-utca 43. sz.

„ACETYLEN-UDVAR” címzendők.

Szőlő eladás.

A neves visontai hegyen, melynek szőlői kitűnőek, nagy szőlőbirtokos vagyok. Ezen szőlőkben termelt, kiválóan édes és kellemes ízű ez évi csemege szőlő termését ajánlom a következő áron:

1. Mézes fehér szőlő	kilója	36 fillér
2. Fehér és piros chasselles	„	44 fillér
3. Kiváló téli csemegefajok	„	46 fillér
4. Muskolátok	„	48 fillér

A szőlők 5—10 kilos kosarakban küldetnek.

Kereskedő uraknak 100 kilón felüli egyszerre tett megrendelésnél 8 %-tól leszámítatik. — Ha többszöri megrendelés a 100 kilót meghaladja, utólag 4 %-tól tértek meg.

A megrendelések a pénz előleges beküldése, vagy utánvétel mellett expedíálódnak.

— Kosarak a felszámított árban nyolc napon belül visszavétetnek.

Nagyobb megrendeléseknél még kedvezményesebb árengedélyt állapítok meg. — A megrendelésnél a címet, lakást, vasuti állomást és utolsó postát olvashatóan kiírni kérem.

Tisztelettel

Csomor Kálmán

szőlő-nagybirtokos Gyöngyös.